OIKEUSHALLINNON HENKILÖKUNTA OHK RY 12.4.2018

PERSONALFÖRENINGEN VID JUSTITIEFÖRVALTNINGEN PJF RF

Lakivaliokunnan kuuleminen 12.4.2018: HE 17/2018 vp Hallituksen esitys laiksi Syyttäjälaitoksesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnon antaja:

Oikeushallinnon Henkilökunta OHK ry:n hallituksen puolesta puheenjohtaja Outi Ahonen

outi.ahonen@oikeus.fi/outi.ahonen@spjl.fi

Oikeushallinnon Henkilökunta OHK ry (jäljempänä OHK) kannattaa edelleen yhden viraston mallia. Yhdistys haluaa uskoa esityksessä esille tuotuun haluun kehittää ja yhdenmukaistaa valtakunnassa käytössä olevia menettelyjä. Kehittämisen tulisi kuitenkin tapahtua aidosti yhteistyössä koko henkilöstön kanssa. Näin tehtyihin ratkaisuihin voidaan henkilöstö myös helpommin sitouttaa. Yhdistykselle on jäänyt tunne, että uudistusta viedään eteenpäin järkähtämättömästi kenttähenkilöstön perustelluista esityksistä ja näkökulmista huolimatta. Kokemuksemme mukaan syyttäjälaitoksen asiakkailla on myös edelleen tarve asioida virastoissa. Tosin aikaisempia vuosia vähemmän, mutta tarve ei sinällään ole kadonnut. Henkilökohtaisen palvelukontaktin saavuttamisen vaikeuttaminen kansliaverkostoa karsimalla ei liene lopulta kenenkään etu eikä ainakaan tässä vaiheessa, kun sähköistäminen on vielä huomattavan keskeneräistä.

OHK suhtautuu varauksella eräänä perusteena käytettyyn johtopäätökseen, jonka mukaan tehokkuus ja joustavuus paranee muun ohella myös paikallisyksikköverkoston karsimisella ja niiden koon jatkuvalla kasvattamisella. Kasvattaminen mahdollistaa henkilökohtaisen työmäärän lisäyksen ja sitä kautta henkilöstövähennykset yksikköä ensi vaiheessa haavoittamatta, mutta se ei yksistään takaa toimintojen ja käsittelyaikojen tehostumista. Tarvitaan ennen kaikkea hyvää ja etenkin henkilöstöhallinnon taitavaa tulosvastuunsa kantavaa virastotason johtamista, jotta todellista toivottua tulosta saadaan aikaiseksi. Tämä vaatimus koskee myös tulevan syyttäjälaitoksen johtoryhmää. Asiakirjahallinnan sähköistymisen myötä tehtäviä voidaan hoitaa myös nykyisillä toimipaikoilla eikä henkilöstöä tarvitse siirtää ainakaan

pakottamalla toimipaikkojen välillä. OHK:n näkemyksen mukaan menettelyjen sähköistämisen tulee olla toiminnallista kehittämistä, ei esimerkiksi suoraa toimistohenkilöstön määrän vähentämistä. Virastoja on vertailtu jo pitkään tilastojen kautta hyvinkin yksityiskohtaisesti. Sihteerien mahdollisuudet vaikuttaa tilastojen tulkinnoista johtuviin lopputuloksiin ovat aina olleet perin rajalliset.

Nyt puheena olevan hankkeen sanotaan olevan varautumista myös tulevien tietotekniikkahankkeiden täysimääräiseen hyödyntämiseen tuottavuutta lisäävänä tekijänä. OHK haluaa kuitenkin muistuttaa, että tietotekniikkahankkeiden hyödyntäminen voi tapahtua todellisuudessa hankkeiden virallisen käyttöönoton ja riittävän siirtymäkauden jälkeen. Jotta uudistukset saadaan vietyä kunnialla läpi testauksineen ja korjauksineen, henkilöstön määrää ei tule vähentää ennen hyväksyttyä käyttöönottoa. On valtakunnallinen tosiasia, että valtionhallinnon tietotekniikkahankkeiden käynnistämisissä on ilmennyt toistuvasti ongelmia ja viivästyksiä ja päällekkäisen työn tarvetta. Tämä vaara on suuri nimenomaan meneillään olevissa hankkeissa, joissa on tarkoitus linkittää eri toimijoita (esimerkiksi poliisi-syyttäjä-tuomioistuin) toisiinsa toimintoketjujen sähköistämiseksi.

Uudistusta on siis perusteltu henkilöstöresurssien sijoittamisessa toimintojen tehostamispyrkimyksillä ja käytänteiden yhdenmukaistamisella. Menettelyjen yhdenmukaistumisen olettaisi näin onnistuvankin. OHK on kuitenkin huolestuneena seurannut tulevan Syyttäjälaitos -viraston alati paisuvaa henkilöstötarvetta kentällä jo olevien asiantuntijoiden kustannuksella. Syyttäjälaitoksessa talous- ja henkilöstöhallinnon toiminnot ovat jo suurelta osin siirretty Valtakunnansyyttäjänviraston alaisuuteen. Tässä uudistuksessa hallintosihteerien tehtävät loppuivat. Uusille alueille osaa entisten hallintosihteereiden tehtäviä hoitamaan tullaan valitsemaan johdon sihteeri. Uusissa tehtäväkuvauksissa heille ollaan siirtämässä monia tällä hetkellä syyttäjänsihteereiden virastoissa hoitamia erikoissihteereiden tehtäviä. Syyttäjäsihteerien tehtäväkuvat ovat muuttumassa sitä myöten monipuolisemmista tehtäväkokonaisuuksista huomattavasti yksipuolisempiin tehtäviin, puhumattakaan palkkavaikutuksesta. Kun virastorakenteesta johtuen entistä useamman realistiset ylenemismahdollisuudet ovat käytännöllisesti katsottuna loppumassa, pelko nykyisen ammattitaitoisen henkilöstön sitoutumisesta on aiheellinen. Nykyinen palkkarakennekin kun on täysin jälkeen jäänyt.

OHK ei voi olla myös kiinnittämättä huomiota esityksessä julki tuotuihin taloudellisten vaikutusten arviointiin. Jo aiemmalla lausuntokierroksella on kiinnitetty huomiota hankkeen tarkempien taloudellisten vaikutuslaskelmien puuttumiseen. Nyt puheena olevassa esityksessä säästötavoitteista mainitaan ilmaisuin ”jonkin verran, hankalaa” ja osin jopa säästöjä ei arvioida aiheutuvan lainkaan. Arvioitu

tietojärjestelmämuutoskulu 10 000 euroa vaikuttaa huomattavan alhaiselta. Väistämättä suurelta osin hallinnolliselta muutokselta vaikuttavan uudistuksen vaikuttimeksi nousee henkilöstömäärän, erityisesti toimistopuolen, vähentäminen toiminnan tehostamisen nimissä.

Outi Ahonen, puheenjohtaja